

Daar is de deugd der zuinigheid en de de ondeugd der gierigheid.

Nu is het voor veler besef zóó, dat gierigheid te ver gedreven zuinigheid is, dat iemand, die op het pad der zuinigheid doorloopt, tenslotte aanlandt bij het station gierigheid.

Maar dat is niet juist.

Zuinigheid en gierigheid zijn geen in graad verschillende dingen, maar zij zijn in beginsel totaal onderscheiden.

Een zuinig mensch is het er om te doen zijn geld zoo nuttig mogelijk te besteden.

Een gierigaard stelt zich ten ideaal zooveel mogelijk geld te vergaderen en te behouden om zich in het bezit daarvan gelukkig te gevoelen.

Die twee dingen zijn naar hun aard zoo verschillend, dat het één uit het ander niet voortkomen kan.

Als iemand, die door zichzelf en door anderen, voor zuinig gehouden werd, door toespitsing van zijn levenshouding tot klaarblijkelijke gierigheid komt, dan kunt ge er zeker van zijn, dat hij van het begin af „gierig“ geweest is.

Eigenlijk ligt dat toch ook voor de hand.

Hoe zou ooit een deugd zoover gedreven kunnen worden, dat het een ondeugd wordt?

Wie dat aanvaardt, die geeft daarmee toe, dat deugd en ondeugd zich bewegen in dezelfde richting, terwijl zij inderdaad twee, precies aan elkander tegengestelde kanten uitgaan.

De ééne (de deugd) naar God toe, de andere (de ondeugd) van God af.

Zoo nu gaat het met alle dingen. Wie zich beweegt in de goede richting, kan nooit te ver gaan.

Bijvoorbeeld: de quaestie van de wereldgelijkvormigheid. Wie wil leven naar het Woord van God erkent ook het natuurlijke leven als Gods Schepping en gelooft, dat de bedoeling van Christus' werk is „de vernieuwing, de herstelling van heel Gods wereld.“ Zij zonderen zich daarom niet af, maar zien het als hun roeping, als medewerkers van Christus, hêél het leven te brengen onder de heerschappij van het Koninkrijk der hemelen; wetenschap en kunst, staat en maatschappij.

De dooperschen daarentegen maken een tegenstelling tusschen natuur en genade. Heel de bestaande wereld gaat onder, verdwijnt; daarvoor in de plaats komt een geheel andere, een nieuwe wereld; vrucht van Christus' arbeid.

Daarom moet de geloovige zich met deze wereld niet bemoeien. Dat is toch een verloren zaak.

De gemeente behoort, naar dooperschen inzicht, zich geheel van de wereld te separeren, om als een groep van louter heiligen, geheel haar eigen leven te leven, ook in politiek en sociaal opzicht.

Wie deze twee beginselen naast elkaar legt, ziet onmiddellijk, dat wij, door overdrijving van het Schriftuurlijk standpunt nooit tot doopersche mijding zullen kunnen komen.

Wij zeggen: „de wereld moet voor Christus veroverd“.

De dooperschen zeggen: „de wereld moet door ons aan haar lot overgelaten worden“.

Wanneer wij dus leven uit Calvinistisch, Gereformeerd, Schriftuurlijk beginsel, klaar en consequent, ja, dan zullen wij ons zeker wel eens van bepaalde dingen onthouden; b.v. bioscoop, schouwburg en dergelijke; maar dat doen wij dan niet, omdat wij kunst en techniek, zooals die in de wereld bloeien, als zoodanig verwerpelijk achten, maar omdat deze dingen, in dezen concrete vorm, zich zoo aan ons voordoen, dat wij het onmogelijk achten met een goede consciëntie daaraan deel te nemen; omdat wij meenen, dat wij daardoor deelnemen aan de zonde en zodoende de kracht verspelen, die wij noodig hebben, juist om de wereld voor Christus te winnen.

De onthouding der dooperschen is gericht op het prijsgeven van de wereld; De Gereformeerde onthouding bedoelt juist het zichzelf gaaf houden tot wereldoverwinning.

Nooit moet daarom de waarschuwing in dezen vorm gesteld: „ga niet te ver, kom niet tot doopersche mijding“.

Maar zóó moeten wij zeggen: „Geef u goed rekenschap van uw roeping, die gij tegenover de wereld hebt, naar Schrift en belijdenis; laat daardoor uw leven beheerschen.“

Dan kan het wel eens zijn, dat iemand zich onthoudt van iets, waarvan ik meen, dat ik er wel aan deelnemen kan, maar dan heeft dat met doopersche mijding niets te maken.

Heel die moraal: „niet ver gaan in deze of die richting“ deugt niet.

Wij moeten leeren te leven uit het zuivere principe.

Het gaat niet om het „te ver“, of „niet ver genoeg“, of „juist van pas“.

Het gaat om de richting, waarin ik ga. Is die richting juist, dan kan ik niet verkeerd uitkomen.

Den volgenden keer hoop ik dat nog op een bepaald punt toe te passen.

D. v. D.

HET BOEK VAN DE WEEK

Gedenkboek Effatha 1888—1938.

In de rubriek: Het boek van de week, worden meestal boeken besproken, die geschreven zijn door iemand die een scherpzinnig kijk heeft op, of een duidelijke uiteenzetting geeft van een of ander vraagstuk; of ook boeken, die voor ons christen-volk van zoodanige beteekenis zijn, dat ze het waard zijn, daarop eens speciaal de aandacht te vestigen.

Toch kan het ook goed zijn, voor een enkelen keer in deze rubriek eens iets te zeggen over een boek dat nu eens niet geschreven werd door een deskundige op een of ander gebied, maar dat ons een overzicht geeft en een typeering van verschillende menschen, die op het gebied van Christelijke barmhartigheid baanbrekend werk verricht hebben. Wij hebben het oog op het gedenkboek, uitgegeven ter gelegenheid van het vijftig-jarig bestaan van de vereeniging Effatha (Vereeniging tot Christelijke opvoeding en onderwijs van doofstomme kinderen en jongelieden).

In October 1938 heeft Effatha dit gouden jubileum gevierd, in samenkomsten, die daartoe belegd waren en waar o.a. gesproken werd door den tegenwoordigen voorzitter van Effatha: Prof. L. H. v. d. Meiden, Hoogleeraar aan de Theol. School van de Christ. Geref. Kerk, door den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, zijne Excellentie Prof. Dr J. R. Slotemaker de Bruïne, en door Prof. Dr K. Schilder. Niet alleen werden echter herdenkingssamenkomsten gehouden, ook werd een gedenkboek uitgegeven, waarin naast de redevoeringen die toen uitgesproken werden, ook vele foto's werden bijeengebracht en verschillende artikelen werden opgenomen, die een duidelijk beeld geven van den arbeid die op dit gebied werd verricht.

Nederland heeft den persoon van Daniël Guyot, de eerste die voor het onderwijs aan doofstommen gegeven, zich hier in Holland interesseerde, geëerd door een eenvoudig borstbeeld voor hem op te richten in Groningen, de stad, waar deze Waalsche predikant in 1790 het doofstommenonderwijs begon met aanvankelijk 13 leerlingen. Maar het heeft na 1790 nog bijna een eeuw geduurd voordat werkelijk de noodzaak tot het geven van christelijk onderwijs aan doofstommen scherp en duidelijk gevoeld werd.

Wij moeten hier even denken aan den moeilijken strijd van Christelijk Nederland in de tweede helft van de 19e eeuw: de strijd voor de school met den Bijbel en de strijd voor het christelijk onderwijs. Aan de doofstomme en de blinde kinderen denkt aanvankelijk niemand. Of: liever gezegd: men denkt wel aan hen, maar men heeft de handen vol, meer dan vol met de verzorging van hen, die gezond van lijf en leden zijn. Vele opofferingen moet men zich al getroosten; de onderwijzers bij het christelijk onderwijs kunnen slechts een gering salaris ontvangen; scholen kunnen slechts met groote moeite in stand worden gehouden.

Maar toch — ook aan de doofstommen en blinden en misdeelden wordt gedacht.

„De man, die wij in deze beweging dan moeten noemen, is de latere Professor L. Lindeboom, toen nog predikant in Zaandam. Hij is het die het eerst de bazuin blaast over onze velden. Dat doet hij met lust; het is werk naar zijn aanleg en karakter. En rusten doet hij niet totdat hij een leger bijeen heeft, al is het ook maar klein. Voortvarend, moedig, ja uitdagend als hij is, gaat hij er op uit, om in zijn Zaanse land en rondom in de dorpen, waar de blijde boodschap een vergeten woord was geworden, het heil des Heeren uit te roepen. Debatten heeft hij gezocht, scheldwoorden noch keistenen heeft hij gevreesd.“

Gewoon zijn preek te laten aansluiten aan het leven, aan de werkelijkheid, en nooit te eindigen in klacht, wordt hij al sterker gegrepen door den eisch van het groote mededoogen van Christus en Zijn kerk voor al wat zwak is en krank en bezocht. Zoo wordt hij de stichter van de vereeniging tot Christelijke verpleging van krankzinnigen (Veldwijk en verdere inrichtingen). Wijder reikt echter zijn blik. Wat doen wij voor onze blinden en doofstommen, voor wie het profetisch woord des Heeren toch ook zijn beloften heeft? Er dient gehandeld, er moet een vereeniging komen, één of meer. En die moeten scholen stichten. (a.w. pag 56.)

Aangevuurd en opgewekt door het woord van den Zaanse pastor zijn toen op den zeventien October van het jaar 1888 te Utrecht ongeveer veertig personen, zoowel afgevaardigden van kerkeraden als particulieren samengekomen, uit bijna alle oorden van het land, „tot de oprichting van een vereeniging, eenigermate gelijk aan „Veldwijk“, en tot uitvoering van het plan der vereeniging, de stichting n.l. van een Christelijk Instituut voor doofstomme en blinde kinderen“.

Met ontroering leest men de bladzijden in het Gedenkboek, die daarover handelen. Wat hebben deze mannen een groot geloof getoond, toen zij met hun krachten en gaven, als medewerkers Gods, ook voor deze armen en misdeelden wilden werken, opdat ook de tong van den stomme zou

kunnen worden losgemaakt en met den mond belijden zou ter zaligheid.

Prof. Schilder heeft daarop in zijn herdenkingsrede zeer nadrukkelijk gewezen:

„Zoo wilden ook de vaders van Effatha, staande tegenover de ellendigen, die toegesloten zijn van mond, en oor en oog... naar den geopenbaarden regel te werk gaan. Zij wilden, zoover het binnen hun vermogen viel, alle „toegesloten“ „openen“, opdat het Woord Gods, dat ook hen tot zaligheid roept, mocht ingaan tot in de „binnenste deelen“ van het hart, ook bij de „toegesloten“ naar oog, oor en mond. En zie, nu nemen zij de „toegesloten“ bij de hand, en ze wringen de poorten van oor en mond open, zóó ver „als 't God gebengt“, opdat toch maar de vaste regel van Gods ingaan tot des menschen binnenste, zijn gang hernemen kunne. Hier is geen eigenwilligheid, die speculeert op Gods Almachtigheid, doch gehoorzaamheid, die den weg der middelen volgt. Niets anders wil zij weten, dan enerzijds de aanbidding van de vrijmacht, die toesluit, waar Hij wil en van de almacht, die binnen komen kan, ook waar alle poorten voor den mensch op het nachtslot zitten, en anderzijds de onderworpenheid van den zwakken medewerker Gods, die niet vegeteert op slechts bij God bekende mogelijkheden, doch alleen maar zich baseert op den hem geopenbaarden regel. Wetende, dat Gods onoverwinnelijke genade sterker is dan de poort van oog en oor, en dat haar communicatie niet hangt aan tong en mond, zetten Gods knechten die deuren toch open, zoover 't maar even kan; want al is God niet gebonden aan den regel, wij menschen zijn het wel. Wij zijn het steeds en overal. Wat in 1888 ondernomen werd, wil niets anders zijn dan een in de kracht van Christus' opstanding ondernomen actie van medewerking in gehoorzaamheid in den zelfden strijd, dien Christus als de tweede Adam eens op aarde, en thans nog van den hemel uit te voeren heeft: den strijd tusschen God en satan. (a.w. pag. 36, 37.)

En na 50 jaren kan er feest gevierd worden. Na vijftig jaren komen vele vrienden en vriendinnen van „Effatha“ samen om te gedenken de groote dingen die de Heere gedaan heeft. De Heere heeft zijn zegen geboden en geschonken over wat in het geloof werd ter hand genomen.

Zeker, teleurstellingen zijn niet uitgebleven. Men heeft veel moeilijkheden moeten overwinnen om geschikte gebouwen te vinden bij het groeiend aantal kinderen waarvoor christelijk doofstommenonderwijs begeerd werd. Eerst werd het onderwijs gegeven in een pand te Leiden, later in Dordrecht, terwijl thans de gebouwen van de vereeniging „Effatha“ gelegen zijn in Voorburg. Men heeft het ook moeilijk gehad met het vinden van geschikte onderwijskrachten. Naarmate het werk zich uitbreidde, moesten er steeds meer onderwijzers komen. Men moest ook gespecialiseerde leerkrachten hebben. De klassen moesten zoo klein mogelijk gehouden worden, omdat het onderwijs voor deze kinderen grootendeels hoofdelijk moet zijn.

Men heeft het ook zwaar gehad om de financiële moeilijkheden te overwinnen. Men moest zeer voorzichtig zijn bij noodzakelijke uitbreiding. Men moest terdege de kosten overrekenen, voordat men met de uitvoering van nieuwe bouwplannen kon beginnen en men moest soms zeer drastische bezuinigingsmaatregelen gaan toepassen, maar ondanks al die moeiten en zorgen, ondanks al die problemen en teleurstellingen, waarmee de vereeniging te maken kreeg, zat er groei in dezen arbeid.

Begonnen met vier leerlingen in 1891, werd de school van „Effatha“ in 1937 door 134 leerlingen bezocht. Men begon in 1891 met één onderwijzer, die aan de eerste kinderen het heele onderwijs heeft moeten geven, terwijl hij bovendien, met zijn vrouw, belast was met de zorgen van de huishouding.

Thans zijn er in 't geheel 19 leerkrachten, terwijl in het internaat de huisvader en huismoeder worden bijgestaan door 11 leden van het huishoudelijk personeel, waarnaast nog een aantal hulpkrachten is aangesteld.

In het eerste boekjaar kwam aan contributie in f 962,04; in 1937 een bedrag van f 24.327,19. Het totaalbedrag van de contributies, giften, collecten, couponboekjes, prentbriefkaarten, algemeene ondersteuningskas bedraagt over die 50 jaar: f 618.380,60. De Penningmeester der vereeniging, de heer A. Schilder, teekent daarbij dit aan:

Al deze sommen zijn bijeengebracht uit heel kleine bedragen. Zij werden ook bijeen gebracht zonder eenige tegenprestatie. Zij werden bijeengebracht door ons Christen-volk, dat verstond een taak en plicht te hebben jegens de zoo zwaar bezochte doofstomme kinderen. Drijfkracht was de overtuiging, dat ook voor deze kinderen in vervulling moet gaan de noodiging van Christus: „Laat de kinderen tot Mij komen“. Ons volk heeft verstaan den oproep van het eerste beestuur, dat in zijn eerste proclamatie verklaarde, dat een opvoeding naar het verbond Gods, allereerst, en in alles, noodig is. (a.w. pag. 105.)

Prof. v. d. Meiden vertelt iets van de liefde die soms openbaar werd voor het werk van deze vereeniging en van de giften, die daarvan weer het gevolg waren:

„Ik had gesproken te... Een slagerajongen kwam na afloop en teekende op het uitgereikte biljet voor een contributie van f 10,— per jaar. Dat is te veel, zei ik. Maar ditmaal was mijn woord vergeefsch. — Ik had gesproken te..., stond gereed om in den trein te stappen. Daar komt iemand het perron opdraven;

hij ziet me, Hij was bij omgekeerd, gedraaid en

Zoo is de wonderlijk v jonge levens ook een rijke Gods kerk in waakte liefde nen. Tegelijk, ziel, naar G ontving. (a.w. Zoo kon de dit gedenkbo die thans is

De Heere telijk barmh verder. Hij L het persone En Hij gev en vrouwen in Gods kom en in hun D.

UIT EN S

Ros

Wellicht berg in zijn raad der Pr een aanhalie schen hissch kelijk blad heilige kalle de Heere t verbeiden Z Christus ge Herder, een

Het is on hier op de senberg ec zijn „Protes het „toppu lopen naa

Deze er verschillen leerd. De sa niet gewelc text van een die in bijna De uitdruk genstanders maar zij is Natuurlijk!

Meiser b „Wij willer nationale k worden“. toorn opge schop, die vrij van Ro de serie art schreven) „zijn zeer d ven naar bedoeld; 1 frei“, maar bruikten kerk altij

De Luther door hen der kerkel maar teger freie“ Duis zulk een Maar Ros artikel van verheft zi vraag: Be toonaange kracht, of opperhoof

Bedenke mann's v (Wilhelm Gerner), d van Meise der belijd naamst om een li het: Is I Evangelis

Wat de deugdelij beschuldig volledig maar me Evange het voorh weer in Rooms